

ส่วนที่ 2

มนุษยสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในชุมชน

บทที่ 4

มนุษยสัมพันธ์ในชุมชน

เค้าโครงเรื่อง

1. มนุษย์สัมพันธ์คืออะไร จำเป็นอย่างไร
2. หลักของมนุษยสัมพันธ์เบื้องต้นคืออะไร
3. ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์
4. บุคลิกภาพของผู้ทำงานสุขภาพจิตชุมชน

สาระสำคัญ

1. มนุษย์สัมพันธ์เปรียบเสมือนแรงจูงใจ ใ้บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกันทำงานประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ และสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
2. แนวคิดหลักของการทำมนุษยสัมพันธ์ คือ เห็นคุณค่าของมนุษย์ มีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก และเน้นการทำงานเป็นทีม
3. มนุษย์มีความต้องการ 5 ลำดับขั้น โดยพัฒนาตามลำดับขั้น ถ้าขั้นแรกไม่ได้รับการตอบสนองก็ไม่สามารถพัฒนาขั้นต่อไปได้
4. ผู้ทำงานสุขภาพจิตควรเข้าใจความแตกต่างของความเชื่อ ค่านิยมของมนุษย์ และควรพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองเสมอ

วัตถุประสงค์ของการเรียน

1. สามารถอธิบายได้ว่ามนุษยสัมพันธ์ คืออะไร จำเป็นอย่างไร
2. สามารถบอกได้ว่าในการทำงานกับคนต้องยึดหลักอะไรบ้าง
3. สามารถอธิบายลำดับความต้องการ 5 ขั้น ตามแนวคิดของมาสโลว์ โดยนำไปประยุกต์ใช้ในงานชุมชนได้

4. สามารถสำรวจตนเองในแง่บุคลิกภาพ และเข้าใจความแตกต่างของบุคคล

มนุษยสัมพันธ์คืออะไร จำเป็นอย่างไร

มนุษยสัมพันธ์เป็นศัพท์สังคม เป็นคำกล่าวของอริสโตเติล ซึ่งเป็นคำกล่าวที่ทำให้เราได้เข้าใจธรรมชาติมนุษย์ ว่าทุกคนอยู่โดดเดี่ยวตามลำพังไม่ได้ ตรงข้ามมนุษย์จะอยู่เป็นกลุ่มและมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สังคมแรกที่มนุษย์ต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วยก็คือครอบครัว ครอบครัวจึงเป็นแบบหล่อหลอมพื้นฐานสำหรับมนุษย์ ซึ่งเมื่อมนุษย์เติบโตขึ้นและออกมาสัมพันธ์กับสังคมภายนอก คือโรงเรียน เพื่อน ที่ทำงานเขาย่อมถูกหล่อหลอมแต่งเติมให้บุคลิกภาพเขาแตกต่างกันออกไปทั้งด้านความคิด อารมณ์ ฯลฯ ซึ่งความต่างเหล่านี้ เป็นต้นเหตุแห่งการขัดแย้ง แก่งแย่งไม่เป็นมิตรได้ง่าย โดยเฉพาะการทำงานในชุมชนด้วยแล้วต้องอาศัย หลักมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง เพราะงานชุมชนเป็นงานที่ต้องการความร่วมมือ การมีส่วนร่วมของบุคคลทั้งในทีมงานและในชุมชนเพื่อจะทำงานสำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ปัญหาสุขภาพจิตในชุมชนลดลง ถ้าขาดมนุษยสัมพันธ์งานคงสำเร็จลงไม่ได้

มนุษยสัมพันธ์ จึงเปรียบเสมือนแรงจูงใจ ให้บุคคลที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกัน ได้ทำงานร่วมกันโดยมีการประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพอันจะมีผลให้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

การทำงานชุมชนนั้นต้องทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งจะประกอบด้วยหลายวิชาชีพ การเตรียมงานในการป้องกันปัญหาทั้งก่อนเกิดและหลังเกิดปัญหานั้น ต้องอาศัยทีมงานที่ร่วมมือมีความตั้งใจจริงเพื่อจะประสานงานและปฏิบัติให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ความขัดแย้งจะทำให้การบริหารงานโครงการดำเนินไปไม่ได้หรือไปได้ก็ไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ในทางตรงข้ามมนุษยสัมพันธ์จะเน้นแรงจูงใจทำให้ทีมงานไม่เบื่อหน่ายต่องาน มีความทุ่มเททั้งกำลังกาย กำลังสมอง และใช้เวลาแถมงานเต็มที่ นอกจากการใช้มนุษยสัมพันธ์ในทีมแล้ว หลักมนุษยสัมพันธ์ยังใช้เมื่อต้องปฏิบัติงานในชุมชนอีกด้วย

หลักการของมนุษยสัมพันธ์เบื้องต้น

1. **ควรมีแนวคิดว่ามีมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญ** ทุกคนมีความสามารถที่เหมาะสมกับงานแต่ละชนิด เช่นบางคนทำเอกสารเก่ง บางคนติดต่อประสานงาน บางคนเขียนเก่ง เป็นต้น และ

ต้องยอมรับว่าทุกสิ่งทุกอย่างสำเร็จลงได้ด้วยคน ทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลทำลงไปในงานเป็นความสามารถ ความคิด สติปัญญา ทักษะและอื่น ๆ ที่เป็นผลรวมของบุคคลนั้น คนจึงเปรียบเหมือนทรัพยากร ที่มีค่าสูงสุด

2. ต้องเห็นความสำคัญของความร่วมมือความเต็มใจของบุคคล ในอันที่จะทำงานร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการประสานงานในชุมชนหรือการประสานงานในที่สภาพจิตควรคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงบวก ไม่ควรใช้การผลักดันกดดัน เกี่ยวเขี่ย ฯลฯ แต่ต้องเป็นในเชิงขอร้อง ขอความร่วมมือ การยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกัน

3. ต้องเข้าใจว่ามนุษย์มีภูมิหลังแตกต่างกัน จึงมีความคิด มีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ตามที่เขาถูกปลูกฝังและเรียนรู้มา ผู้มีประสบการณ์ในอดีตดี การสื่อสารสัมพันธ์ในครอบครัวดี มาก่อนเมื่อเขาออกมาสู่สังคมภายนอก ย่อมง่ายต่อการที่จะมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และมีพฤติกรรมเชิงร่วมมือ สร้างสรรค์กับบุคคลอื่น เป็นต้น

4. การแสดงออกของมนุษย์มีแนวโน้มที่เป็นลักษณะปฏิกิริยาโต้ตอบ (action - reaction) เช่น สมมุติว่าเราเดินไปตามถนนมีคนยิ้มให้เรา ๆ มักยิ้มตอบ ทั้ง ๆ ที่ไม่รู้จัก ฉะนั้นถ้าเราต้องการความสัมพันธ์ที่ดีคงต้องเริ่มจากตัวเราก่อน อยากให้ผู้อื่นรับฟังเราก็ต้องฟังเขาก่อน หรือแม้แต่การปฏิบัติงานในชุมชน ถ้าเราสุภาพให้เกียรติแม้เขาจะเป็นชาวบ้านก็ตาม เราก็จะได้รับการตอบสนองอย่างที่เราปฏิบัติต่อเขาเช่นกัน

5. หลักมนุษยสัมพันธ์ จะเน้นจุดรวมของทีมงาน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ หรือต่างฝ่ายต่างทำ มิฉะนั้นการดำเนินการของโครงการจะเกิดปัญหา และไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow)

การทำงานกับมนุษย์เราต้องเข้าใจว่าเขาคือใครต้องการอะไร จะได้ตอบสนองได้ถูกมาสโลว์ นักมนุษยนิยม มีแนวคิดเหมือนอริสโตเติลว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีความต้องการไม่สิ้นสุด ตั้งแต่เกิดจนตาย ความต้องการเหล่านี้ทำให้เป็นแรงจูงใจและนำไปสู่พฤติกรรมต่าง ๆ เขาได้จัดลำดับความต้องการมนุษย์ ซึ่งเรียกว่าความต้องการมูลฐานห้าข้อ ดังนี้คือ

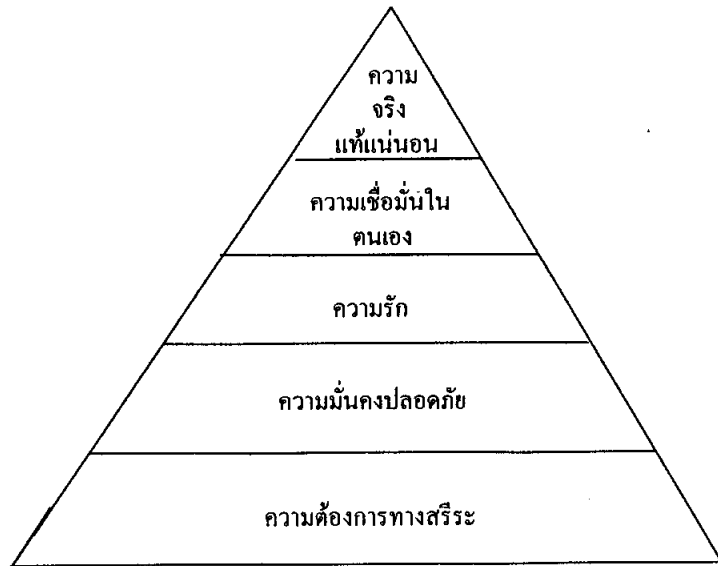
1. **ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs)** เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิต ซึ่งได้แก่ปัจจัย 4 คือ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น ถ้าความต้องการขั้นพื้นฐานยังไม่ได้รับการตอบสนองจนพอใจ เขาก็ยังไม่แสวงหาความต้องการลำดับต่อไป เช่น เราทำโครงการรณรงค์ไม่ให้เด็กขายพวงมาลัย ตามสี่แยกเพราะอาจถูกรถชน ไม่ปลอดภัยแต่เด็กกลุ่มเป้าหมายนี้ยากจน ถ้าไม่ขายก็ไม่มีกิน โครงการนี้จึงไม่น่าประสบความสำเร็จ ควรจะทำโครงการที่ทำให้เขามีอาชีพทดแทน เพื่อปากท้องเสียก่อน เมื่อความต้องการทางสรีระได้รับการตอบสนอง จึงจะมีความต้องการมั่นคงปลอดภัย ความรักและอื่น ๆ ตามมา

2. **ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)** เมื่อความต้องการขั้นแรกได้รับการสนองตอบ มนุษย์จะต้องการความคุ้มครอง จากอันตราย เขาจะแสวงหา ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน นอกจากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้น ยังมีปัญหาสังคมอีกมากที่ต้องแก้ ที่เรื่องปากท้อง เช่น ปัญหาโสเภณี กับโรคเอดส์ การทำโครงการป้องกันเอดส์ ไม่ใช่การให้ความรู้ว่าจะป็นอันตรายต่อชีวิตเขาเท่านั้น แต่จะต้องเลือก หรือหาช่องทางอาชีพให้กับเขาเหล่านั้นด้วย เพื่อสนองตอบความต้องการขั้นที่ 1 เสียก่อน การป้องกันปัญหาเอดส์จากกลุ่มนี้จึงจะประสบผลสำเร็จ

3. **ความต้องการความรัก และเป็นส่วนหนึ่งของสังคม (Love and sense of belonging)** มนุษย์ทุกคนต้องการความรัก และการยอมรับทุกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก็เพื่อความรักจากผู้อื่น ฉะนั้นการทำงานในชุมชนควรยึดหลักการทำด้วยความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกัน เช่น การแก้ปัญหาที่เน้นกลุ่มการร่วมมือ ในทางสร้างสรรค์สามัคคีจะดีกว่าการทำงาน เดี่ยว ๆ หรือแก้ปัญหาชนิดตัวใครตัวมัน กิจกรรมกลุ่มมีส่วนช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมได้มาก เช่น ผู้ติดเชื่อเฮช ไอ วี จะยึดอายุการเป็น เอดส์ได้ช้าขึ้นถ้าเขามีกลุ่มในการปรึกษาหารือ ร่วมแชร์ความรู้สึกกัน และการรณรงค์สำหรับกลุ่มญาติ ให้ยอมรับไม่รังเกียจ ก็จะช่วยให้สุขภาพของเขาเหล่านั้นดีขึ้น ทำให้เขาสามารถช่วยตนเอง ช่วยสังคมเท่าที่เขาจะทำได้ จะเห็นว่าผู้ที่มีปัญหาสุขภาพจิตทั้งหลาย ถ้าเขาได้รับความรู้สึกว่าได้ถูกรังเกียจและทอดทิ้ง เขายังได้รับความรักอยู่ ก็จะทำให้เขาปรับตัวได้และไม่เป็นภาระแก่สังคมต่อไป นอกจากนี้การทำงานในทีมสุขภาพจิตก็ต้องเข้าใจความต้องการของทีม ซึ่งเป็นความต้องการทางสังคมนี้ เช่นการให้ความรัก การยอมรับ จะทำให้การทำงานสำเร็จลงได้ด้วยดี เปรียบเสมือนแรงจูงใจในการทำงาน มนุษย์สัมพันธ์ดีในกลุ่มก็จะทำให้ทุกคนอยากทำงานและอยากที่จะทุ่มเทให้กับงาน

4. ความต้องการ - การยกย่องนับถือ (Self esteem) เมื่อความต้องการระดับต้น ๆ ได้รับการตอบสนองแล้วต่อมามนุษย์ก็จะแสวงหาความเข้มแข็ง เชื่อมั่นในตนเอง ต้องการให้คนอื่นเห็นว่าตนมีความสำเร็จ มีชื่อเสียงมีฐานะเด่นดังในสังคม และมีความชื่นชมนับถือจากผู้อื่น ฉะนั้นการทำงานกับคน เราต้องเข้าใจความต้องการนี้ การยกย่องให้เกียรติไม่ว่าเขาจะมีฐานะอะไร จะช่วยให้เกิดความเป็นมิตร การประสานงานที่ดี ความร่วมมือก็จะตามมา ถ้ามนุษย์ไม่ได้รับความรู้สึกนี้ เช่นถูกดูถูกเหยียดหยาม ว่าจะทำให้เกิดความท้อแท้ใจ ไม่นับถือตนเอง ไม่อยากทำอะไรให้ดี ให้สำเร็จ ในลำดับขั้นความต้องการนี้ เงินคงไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด เช่นบางคนยอมเลิกทำธุรกิจ หรือเลิกทำงานเอกชน ซึ่งมีรายได้สูงกว่าแต่หันมาทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งรายได้น้อยกว่า หรือบางงานก็ทำเพื่อการกุศลไม่ได้ผลตอบแทนเป็นเงินเลย แต่ที่ได้ คือมีคนรู้จักและมีคนยกย่องนับถือเท่านั้น

5. ความต้องการ ความจริงแท้แห่งตน (Self Actualization) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ หลังจากได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นต่าง ๆ แล้ว มนุษย์จะรู้สึกพอไม่ต้องการความรัก ชื่อเสียง ฯลฯ เพราะเต็มพร้อมแล้ว ขั้นนี้เป็นขั้นที่เข้าใจกฎแห่งธรรมชาติ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นก็เพื่อบรรลุจุดประสงค์ ที่ตนต้องการ และเพื่อมวลมนุษยชาติ โดยไม่ได้หวังผลตอบแทน ผู้ที่พัฒนาถึงขั้นนี้จะมองโลกในแง่พึงพอใจตนเอง พพอใจคนอื่นและสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ดีไม่ใช่ทุกคนจะพัฒนามาถึงจุดนี้

รูปที่ ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์

นอกจากจะเข้าใจความต้องการตามธรรมชาติ ตามทฤษฎีของมาสโลว์แล้ว ผู้ที่ทำงานด้านสุขภาพจิตก็ควรดูแลสุขภาพจิต ของตนเองด้วย ผู้ที่สุขภาพจิตไม่ดี ขาดสุข หรือยังมีปัญหาในบุคลิกภาพของตนเองอยู่คงจะไม่สามารถมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และคงทำงานในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้

ผู้ทำงานสุขภาพจิตชุมชน ในฐานะผู้ช่วยเหลือ

การเข้าใจตนเองนับเป็นสิ่งแรกที่ผู้ทำงานสุขภาพจิตชุมชนจะต้องทำ ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่าการทำงานชุมชนต้องทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือ ต่อคนมากมาย และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่จะมีปัญหาหรือมีปัญหาทางอารมณ์อยู่แล้ว ฉะนั้นผู้ทำงานชุมชน จึงต้องปรับปรุงบุคลิกภาพของตนเอง โดยเริ่มจากการถามตนเองดังนี้

- ทำไมฉันถึงต้องการจะช่วยคน ?
- ฉันจะได้อะไรจากการช่วยเหลือคน ?
- ความต้องการส่วนตัว หรือความสนใจของฉันมีมันไปด้วยกันกับความสามารถที่จะช่วยคนอื่น ๆ หรือไม่ ?

- ฉันทึ่มีจุดแข็งอะไรที่จะเป็นประโยชน์ในการช่วยผู้อื่น ?

คนที่เลือกที่จะช่วยผู้อื่นจะต้องเป็นผู้ให้สิ่งที่มีคุณค่าแก่ผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่นจะได้รางวัลกลับมาคือความสุขใจ ความภูมิใจแต่ันก็มีควมยากลำบาก ความเครียดแก่ผู้ช่วยเหลืออีกด้วย

มนุษย์มีเหตุผลแตกต่างกันในการเลือกอาชีพหรือเลือกงานที่จะทำ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เรควรจะรู้จักตนเองให้ดี และเข้าใจเหตุผลว่าทำไมเราถึงทำงานด้านนี้ ไม่มีใครจะต้องการจะทำอะไรให้ผู้อื่นได้ดีเท่านั้น ส่วนใหญ่จะช่วยเหลือเพื่อให้ตนเองรู้สึกว่ามีคุณค่า บางคนมีชีวิตที่เจ็บปวด และต้องการที่จะทำดีกับผู้อื่นเพื่อจะได้ความชื่นชมที่ตนเองขาดนั้นคืนมา ถ้าการทำงานไม่ใช่ว่าเพราะอยากให้แต่เพราะมีความต้องการอื่นซ่อนเร้นอยู่ ย่อมเกิดความคาดหวังเกินความเป็นจริง ทำให้เกิดทุกข์ หรือเกิดความขัดแย้งได้มากมายในเพื่อนร่วมงานและในการปฏิบัติงานในชุมชน ซึ่งผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับปัญหาสุขภาพจิต ควรได้วิเคราะห์ตนเองและรู้ถึงที่มาที่ไปของพฤติกรรมตนเองเสมอ จึงจะช่วยให้เกิดมนุษยสัมพันธ์กับทุกคนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแน่นอนย่อมส่งผลไปสู่ความร่วมมือและความสำเร็จในงานที่ทำ

บุคลิกภาพของผู้ทำงานสุขภาพจิตชุมชน

ผู้ทำงานป้องกันปัญหา ย่อมไม่พ้นผู้ให้ เช่นการให้ความรู้ข้อมูล การให้การปรึกษาเพื่อบำบัด ฟันฟูหรือแม้กระทั่งการให้การปรึกษาทางโทรศัพท์ ฯลฯ การทำหน้าที่เหล่านี้ย่อมต้องพบปะสังสรรค์กับคนทั้งสิ้น ขอบเขตของงานถือเป็นกระบวนการที่ต้องเอื้ออำนวย ให้ผู้ที่กำลังเผชิญปัญหาต่าง ๆ ได้ใช้ความสามารถในการพิจารณาตนเองอย่างถ่องแท้ และเข้าใจตนเอง พร้อมกันนี้ก็สามารถที่จะแก้ไขปัญหาของตนเองที่เผชิญอยู่อย่างเหมาะสม จนสามารถพึ่งตนเอง และปรับตัวในสังคมได้

ผู้ทำงานป้องกันปัญหาสุขภาพจิตจึงไม่สมควร มีปัญหาด้านบุคลิกภาพเสียเอง มิฉะนั้นคงจะช่วยเหลือปัญหาให้ผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งลักษณะต่อไปนี้ถือเป็น ลักษณะบุคลิกภาพที่นักสุขภาพจิตควรมี

- อคทน
- ความรู้สึกไว ละเอียคอ่อนที่จะเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น

- ชอบที่จะรู้จักกับผู้อื่น
- รักคนเป็น
- มีความตั้งใจช่วยคนอื่น
- มีอารมณ์ขัน
- มองโลกในแง่ดี
- เป็นผู้รับฟังที่ดี
- อบอุน
- ช่วยแก้ปัญหา
- ตระหนักรู้ในตนเอง
- เชื่อมั่นในตนเอง
- เปิดเผย
- ยืดหยุ่น
- สุขุม สงบ
- จริงใจ
- เคารพความคิดเห็นผู้อื่น

ผู้ทำงานด้านป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ไม่จำเป็นที่จะต้องมีบุคลิกภาพที่พร้อม หรือครบถ้วนทั้งหมด เพียงแต่จะต้องเป็นผู้ที่ขยันฝึกฝนตนเอง และพยายามเฝ้าหาความรู้อยู่เสมอ ๆ จะทำให้การทำงานกับคนมีประสิทธิภาพสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้

ความเข้าใจเรื่องความเชื่อและค่านิยม

คำต่อไปนี้เป็นความคิดเห็นหรือจุดมุ่งหมายส่วนตัว เฉพาะของแต่ละบุคคล ให้เขียนเลข 1 นำหน้าคำที่ท่านเห็นว่าสำคัญสำหรับท่านมากที่สุด และเรียงลำดับ ไม่มีแบบใดถูกที่สุด เพราะเป็นความเห็นส่วนตัวของแต่ละบุคคล

สุขภาพ	ความมั่นคงปลอดภัยของครอบครัว
ความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต	ความมั่งคั่ง (ทางวัตถุ)

การเคารพตนเอง	ความสุขทางเพศ
ความสำเร็จ	สันติภาพในโลก
ความงามตามธรรมชาติ	จิตวิญญาณ
ความเครียดที่น้อยที่สุด	รักอย่างมีวุฒิภาวะ
มิตรภาพ	ความฉลาด
ความเข้มแข็งภายใน	การผจญภัย
ความตื่นเต้น	การศึกษา

ควรให้เพื่อน สมาชิกในครอบครัวทำด้วย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับที่ท่านได้ทำไว้ว่า เหมือนกันหรือไม่ ต่อจากนั้นลองนำไปให้ผู้สูงอายุทำ และนำมาเปรียบเทียบกับที่ท่านได้ทำไว้ เป็นเรื่องธรรมดาที่ค่านิยม ความเชื่อของแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกัน เพราะทุกคนเป็นหนึ่ง มีประสบการณ์และถูกหล่อหลอมมาแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่า มันเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงได้ยากมาก ฉะนั้นผู้เรียนมนุษย์สัมพันธ์และต้องนำไปใช้ในชุมชนต้องตระหนักผู้ มีความเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ เพื่อจะได้มีใจกว้าง และสามารถทำงานด้านสุขภาพในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

มนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องอยู่ร่วมกันทำงานร่วมกัน ต้องมีปฏิสัมพันธ์กัน ถ้าขาดมนุษย์สัมพันธ์มนุษย์จะเกิดทุกข์ ขาดการประสาน ร่วมมือในการทำงาน มนุษย์สัมพันธ์จึงเป็นแรงจูงใจที่จะนำไปสู่ความร่วมมือในการทำงาน ให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ผู้ที่ต้องการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีควรมีแนวคิดที่มนุษย์มีความสำคัญ ต้องเน้นความตั้งใจ ความร่วมมือโดยวิธีทางบวก ต้องมีความเข้าใจว่ามนุษย์แตกต่างกัน การปฏิบัติต่อผู้อื่นควรเริ่มจากตัวเราเองและควรเน้นจุดรวมของทีมงาน

มาสโลว์กล่าวว่ามนุษย์มีความต้องการพื้นฐานทางสรีระ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้ว จะมีความต้องการขั้นอื่นตามลำดับต่อไป คือความมั่นคงปลอดภัย ความรัก ความเชื่อมั่นในตนเอง และความต้องการความจริงแท้แห่งตน ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดที่ไม่ใช่ทุกคนที่จะพัฒนาไปถึง

ผู้ทำงานสุขภาพจิตชุมชน ควรพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองและพยายามฝึกฝน ใฝ่หาความรู้ และต้องมีความเข้าใจความแตกต่างของบุคคลโดยเฉพาะเรื่อง แนวคิดและความเชื่อซึ่งค่อนข้างเปลี่ยนยาก

แบบฝึกหัด

1. มนุษย์สัมพันธ์คืออะไร
2. มนุษย์สัมพันธ์ มีความจำเป็นอย่างไร ต่อการทำงานในชุมชน
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของสังคมสามารถนำมาใช้ในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ใน ทีมงานได้อย่างไร
4. บุคลิกภาพของผู้ทำงาน สุขภาพจิตชุมชนควรมีอะไรบ้าง

กิจกรรม

สำรวจค่านิยมความเชื่อของตัวเอง (ในหน้า 54-55)

แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเพื่อนและเสนอน้ำขึ้นเรียนว่า เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง